לו. וש"נ], ג) נדה סא: פסחים מ:, ד) [ע' תוס'

חולין נה. סד"ה ובנמנאן, ה ימכרנו. יעב"ך, ו) [בפסחים ובנדה ליתא

מצוהן. ז) ובנמרא שם אימא

(מנוה), ז) [בגנונה שם מימה ושמנייא), ח) [תהלים פח], ט) [שבת ל.], י) [ג"ל בציפורתא], ל) לריך להפך הדברים והוא אינו יכול לעשות ואח"כ וא"כ הן לעשות ואח"כ וא"כ הן

לועגין וכו', () [נדה סה:], מ) גי' מהר"ם כלים ע"ג וכו', () [וע"ע תוס' פסחים

מ: ד"ה אבל ותום׳ ברכות יח. ד"ה למחר וחוס' ב"ב עד. ד"ה פסקי], ס) גי'

רש״ל, ע) נעי׳ תוס׳ שם

ד"ה מכלל],

הגהות הב"ח

(מ) גמ' ולא יעשהו

מרדעת: (ב) רש"י ד"ה כל שבהנאתו וכו' אסור

הס"ד ולח"כ מ"ה וכל שלין וכו' טעם שאינו נהנה נטעמו כגון כל"ל

וסד"ל: (ג) ד"ה שלבד

וכו׳ שארוג בו כלאים: (ד) תום' ד"ה כי קא וכו׳ והא דלא מיתסר העליון

נהנאה בנצוק ואפי׳ היה נשאר וכו׳ באיסורי הנאה

דם"ל כרשב"ג דאמר יין וכו' וקי"ל כוותיה ולדברי

ר"ת לפסק: (ה) ד"ה פריסדקי פר״ח כדים פריסדקי פר״ח כדים ריקים של חרם ולשמא יבקעו: (ו) ד״ה ה״ג בסדר וכוי לריך לפרש

דהא שמקשה וכו' יין בענבים קאי. נ"ב ולפי זה

למאי דמשני נמי אין חילוק בין לחים ליבשים דאף בתאנים לחים נט"ל הוא:

(1) בא"ד פריך נגמרל וכו' ומשני דיין ע"ג גרוגרות יבשים נותן

טעמל לפגם הוא והשה:

טענונו לפגם דווא וקטים. (**מ**) ד"ה הבגד וכו' ותירן ה"ר יוסף בר יום טוב וכו'

אס יש בה גנותן: (ע) ד"ה אבל וכו׳ שאינן משובין כו׳ האי והוא אינו

יכו׳ אלא לסופדו בכלאים

וכו מנלו נסופרו בבינאים אבל וכו׳ ולטעמיה אזיל דאית ליה מלות בטלות

ל"ל ועוד סמך: (י) בא"ד

דהוי: (כ) ד"ה ולמפינהו

וכו' כדאמריגן פרק ר' ישמעאל דלא חמירא וכו'

דכיון דלא:

בור א מיי' פט"ז מהל' מאכלות אסורות מחכנות הסורות הלכה לב סמג לאוין קמח טוש"ע י"ד סי קלד סעיף

מ: מז ב מיי שם הלכי לג וגרם כגי' התום' טוש"ע שם סעיף ט: מה ג ד טוש"ע שם סעיף

ממ ה מיי שם הלי לג טוש"ע שם סעי' ט: ג ו מיי' פ"י מהל' כלאים הלכ׳ כו סמג לאוין רפג טוש"ע י"ד סי שא סעיף

נא ז ח מיי פט"ז מהלי מאכלות אסורות אסורות הלכה לד ועיין בהשגות סמג לאוין קמח טוש"ע י"ד סי' קלד סעיף יא:

מוסף רש"י

בגד שאבד בו כלאים. שנארג נו חוט של כלאים ואינו ניכר (פסחים מ:) שאם ותית מכני (פטווים נו:) שתם היה מכיר חוט הלמר בבגד הפשתן נותקו וכשר (נדה ימכרנה סא:). לא ימברנה לעובד כוכבים. לחתל העברים ותוכן ליה ליעראל (שם) דהואיל ואין כלאים שבו יניכרים אתי לובוניה האי נכרי לישראל ולביש האי נכרי לישראל ולביש להו ישראל ולאו אדעתיה (פסחים מי). ולא יעשהו מרדעת לחמור. דילמא הדר שקיל ליה מהתם ותופרו נאחד מנגדיו שוו. תכריכין למת. דמהתם תו לא שקיל ליה. דבגדי המת אסורין בהנאה ומת אין מלות נוהגות בו, דכתיב במתים חפשי, כיון כמלות (פחחים n:).

כל קא מרח בהתירא קא מרח. פרש"י דיין נקך לא הוי עד דמטיין לקרקעיתו דזיקי דידהו והא דלא מיתסר העליון בהנאה בנצוק ^(ד) כרשב"ג לקמן _(דף עד.) דאמר יין ביין ימכר כולו חוץ מדמי יין נסך שבו וקי"ל כוומיה ואפי' היה נשאר יין משלהם במוך

כליהם אין לאסור של מעלה בנצוק ולומר שטורח באיסורי הנאה ולדברי ר"ת דפסק נלוק אינו חיבור לא קשיא מידי ולקמן (דף עב.) בשמעתין דנלוק נאריך בעה"י א"נ מיירי הכא שהריקו כליהם יפה שאינו יין נסך עד שיגע: פריםדקי. פר״ח (ה) של חרם כדים ריקים ולשמא

יבקעו שניהם כולי האי לא חיישינן: וֹאָם היו מבוקעות אסורות. בירושלמי מפרש דמיירי בענבים המחוברים לאשכול אבל אם ניטל העוקץ הוו כמבוקעות מפני נקב הנשאר בזנבו: ה"ב בסדר המשנה יין נסך שנפל ע"ג ענבים ידיחום והם מותרות ואם היו מבוקעות אסורות ומעשה בביתום בן זונן שהיה מביא גרוגרות כו' זה הכלל כל שבהנאתו כו׳ כגון חומד שנפל לגריסים כו׳ עובד כוכבים שהיה מעביר כו' עכ"ל רבינו שמואל ולפ"ז לריך לפרש (י) שמקשה בגמרא מעשה לסתור על נפילת יין בענבים קאי דגרוגרות דמו למבוקעות אבל לספרים דגרסי במשנה נפל ע"ג תמרים ותאנים אם יש בהם בנותן טעם אסור ומעשה בביתום כו' (ז) ופריך בגמרא בפשיטות מעשה לסתור דפריך מגרוגרות לתאנים ומשני דיין ע"ג גרוגרות נותן טעמא לפגם וקשה שהיה לו לומר חסורי מחסרא והכי קתני בד"א בתמרים ותאנים לחים אבל ביבשות נותן טעם לפגם הוא ומעשה כו׳ ונספר ר"ת לא הוה גרס ליה: איתיביה רבה בר ליואי לרבא. כי האי פירכא פרכה רבה בר ליואי לרבא גבי ההיא ארבא דטבעא בחישתה בפסחים (דף מ:) דשרייה רבא לזבוני לעובדי כוכבים והדר ביה רבא נ"ל שאחר שני המעשים אלו הקשה לו אך התלמוד קבע פירכא על

שניהם כי אין נכון לומר שטעה [רבא] שמי פעמים: הבגר שאבר בו בלאים. וא"ת וליבטיל ברובא כדפריך בשילהי תמורה (דף לד.) גבי שער בכור ושער נזיר שארג בבגד ושם היה בטל אי לאו דמוקי לה י בשופרתה שהוא דבר חשוב ולא בטל ותירץ ה"ר (ח) יוסי בר יום טוב דשאני כלאים דכל עיקרן אין אוסרין אלא ע"י עירוב שהרי שניהם היתר אן לכך אוסר עירובן ולא בטלי וא"ת והרי בשר בחלב דכל אחד לחוד שרי ועירובו אסור ואפ״ה בטל כדאמרינן פ׳ כל הבשר (חולין דף קח.) טיפת

חלב שנפלה על חתיכת בשר אם יש בנותן טעם וכו׳ ויש לומר

הוה שפיך להו חמרא לעובדי כוכבים ואזיל מעבר להו מעברא ויהבו ליה גולפי באגרא אתו אמרו ליה לאביי א"ל כי קא מרח בהתירא קא מרח והא רוצה בקיומו דלא נצטרו זיקי דמתני בהדייהו א"נ דמייתו פריםדקי בהדייהו והא קא מעבר להו מעברא דקא מרח באיסורא דא"ל למברויא מעיקרא אִינ דנקיםי ביה קיםרי: מתני׳ איין נסך שנפל ע"ג ענבים ידיחן והן מותרות ואם היו מבוקעות אסורות בנפל ע"ג תאנים או על גבי תמרים אם יש בהן בנותן מעם אסור ומעשה בביתום בן זונן שהביא גרוגרות בספינה ונשתברה חבית של יין נסך 10פל על גביהן ושאל לחכמים והתירום יזה הכלל כל שבהנאתו בנותן מעם אסור כל שאין בהנאתו בנותן מעם מותר יכגון חומץ שנפל ע"ג גריםין: גב" מעשה לסתור חסורי מיחסרא והכי קתני סהאם נותן מעם לפגם הוא מותר ומעשה נמי בביתום בן זונן שהיה מביא גרוגרות בספינה ונשתברה חבית של יין נסך ונפל על גביהן ובא מעשה לפני חכמים והתירום ההוא כרי דחימי דנפל עליה חביתא דיין נסך שרייה רבא לזבוניה לעובדי כוכבים איתיביה רבה בר ליואי לרבא מיבגד שאבד בו כלאים מה"ז לא מימכרנה לעובד כוכבים ולא 🐠 יעשנה מרדעת לחמור אבל עושה אותו תכריכין למת מצוחי לעובד כוכבים מ"ם לא דלמא אתי לזבוניה לישראל ה"נ אתי לזבוניה לישראל הדר ישרא למימחינהו ולמפינהו ולזבונינהו לעובדי כוכבים שלא בפני ישראל תנן יין נסך שנפל ע"ג ענבים ידיחן והן מותרות ואם היו מבוקעות אסורות מבוקעות אין שאין מבוקעות לא אמר רב פפא "שאני חימי הואיל ואגב צירייהו כמבוקעות דמיין

חמרא ואין מקומו ניכר: ולא ימכרנו לעובד כוכבים. כדמפרש שמא יחזור וימכור לישראל. וה"ג איכא למיחש שמא יחזור וימכרם לישראל: מכריכין למת. דכתיבי במתים חפשי ש כיון שמת אדם נעשה חפשי מן המלות: ולמפינהו. דתו לא זבין להו ישראל מעובד כוכבים דפתן אסורה: שלא בפני ישראל. דאי חזי ישראל דישראל חבריה מזבין ליה לעובד כוכבים הדר זבין ליה איהו מיד עובד כוכבים דסבר פת של היתר היא שישראל אפאה: לירייהו. סדק שבחיטין: לירייהו. לשון מילטרו זיקי (לעיל ל.):

הוה שפיך להו חמרא לעובדי כוכבים. הוא היה מוכר להם יין ודרך

למוכרי חביות של יין ליתן גם החביות ללוקחין והכי אמרינן

בהמפקיד (ב"מ מ:) איכא גולפי שושדריה שהלוקח ומוכרו בחנות

משתכר בהן לבד מה שהוא משתכר ביין ורב איקא הוה שפיך

להו מגולפי שלהחו ממנו ויהיב בזיקי

דידהו: ומעבר להן. את מעבר

המים: ויהבו ליה גולפי. דובון

מיניה באגרא: כי קא טרח.

לשפוך: בדידיה קח טרח. שהיין

אינו נאסר עד שמגיע לקרקעית

של זיקי דידהו. זיקי של עור גולפי

של חרס. ולקמיה פריך הא קא

מעבר להו מעברא דהיינו לאחר

שנאסר: והא רולה בקיומו.

לחחר שנחסר: דלח נלטרו זיקי.

שלא יתבקעו הנודות שלהם ויצטרכו

לגולפי ולא יהבי להו ניהליה: דמסני

בהדייהו. דאי נמי מלטרו זיקי לא

יהיב להו גולפי: א"נ פריסדקי נקיטי

בהדייהו. כלים רקים לקבל היין

היולא מן הנודות כשהן מתבקעין

דלא איכפת להו אי מלטרו זיקי:

דה"ל למברויה מעיקרה. רב חיקה

ריש נהרא הוה וא"ל למברויא לספן

מעיקרא הרי ימים רבים כל עת

שיגיעו אנשים הללו העבירם בחנם:

קיטרי. קישרי. סימן הוא מוסר להם

ומכירם הספן ומעבירם ואיהו לא

טרח מידי: בותנר' ידיחם. במים

ואם היו מבוקעות אסורות: וכן יין

שנפל לחוך החומן כו' לא גרס:

שבהנחתו בנותן טעם. שנהנה

בטעמו של איסור דהיינו בנותן טעם

לשבח חסור (ט. וכל שחין בהנחתו

בנותן טעם שנהנה בטעמו: כגון

חומך שנפל לחוך גריסין. דנותן

טעם לפגם הוא מותר: וכן היו

עושין כו' לא גרסי׳ במתני׳: גבו׳

מעשה לסתור. יש אדם שמביא

ראיות לסתור את דבריו קתני אם

יש בהן בנותן טעם אסורות והדר

מני מעשה דגרוגרות והתירום:

גרוגרות היין פוגמן: שאבד בו

כלאים. שארוג (ג) כלאים חוט אחד

גרוגרות. תאנים

יבשים: כל

הגהות מהר"ב רנשבורנ

א] תום' ד"ה הכגד ש בו כלאים וכו' לכך אוסר בו כנסים וכו ככן מוכ. עירובן ולא בטלי. נ"ב אבל המוס' בחולין לה ע"ה התוס' בחולין לה ע"ה בסד"ה ובנמלא וכו' העלו בסף "הם ובנותמו וכו" העמו דמן הדין באמת בטל ורק חומרא דתקנתא דרבנן הוא:

חמכא דשאני נשר בחלב דגלי קרא בהדיא דבטיל כדאמריטן התם דרך בישול אסרה תורה: הרדי זה דא ימברגו דעובד בובבים. דוקא אבד גורינן שמא ימכרנו לישראל וכן לא יעשנו מרדעת לחמור שמא יקרע בגדו ויתפרנו עליו אבל בכלאים ודאי ליכא למיחש מידי כדחנן (במס׳ כנאים פ״ט משנה ד׳) מרדעת החמור ותכריכי המת אין בהן משום כנאים ודוקא בהלעה כגון מרדעת החמור שהוא יושב עליה וטעמא לפי שהוא דרבנן כדאמרינן בפ״ק דבילה (דף יד:) לא יעלה עליך אבל אתה מותר להליעו חחתיך אבל בהעלאה אסור כדתנן ולא יעלנה על כתיפו אפילו להביא עליה הובל והצעה צריך נתי ליזהר שלא יהא בשרו נוגע בהם ואע"פ שהצעה נתי גורו חכתים אפילו עשר מצעות זו על גב זו וכלאים תחתיהם גזירה שתא תיכרך ניתא על בשרו מ"ת הכא לא גזור: אבל עושין אותו תבריבין דמת שצוה. וה״ה בלא אבד כדתנן במס' כלאים (פ״ט מ״ד) שהבאתי וא״ת הא איכא לועג לרש כדאמרינן גבי ציצית פ' התכלת (מנחות דף מא.) וההיא שעחא ודאי רמינן להו משום לועג לרש פי׳ באותה שעה שיקברוהו יטילו בו לילית משום לועג לרש שנראה שאינו חייב במלות וי"ל דשאני ליצית שהיא שקולה כנגד כל המצוח ואיכא לועג טפי ורבי יהודה היה אומר דההיא דמנחות (דף מא.) אליבא דשמואל דאייל לטעמיה דאים ליה אין מצות בטילות לעתיד לבא נמצא כשיעמדו הצדיקים בלבושיהם יהיו בלא ציצית ויש כאן עבירה והא דתלי טעמא בלועג לרש לפי שבא ליתן טעם שהעומדים יש להן וא״כ הן לועגין שאינן חשובין כו׳ 🤉 והוא א״י לעשותו ושמואל מוקי הך דהכא כדברי ר' ינאי 0 דלא שרי אלא לסופדו אבל לקוברו בכלאים אסור מטעם דפרישית ולפ"ז החילוק ניחא מנהגינו שאנו מסירין הלילית מטליתי המתים דקי"ל כרבי יוחנן דפליג אדבי ר' ינאי ושרי אף לקוברו ולטעמיה דאית ליה מצות בטלות ועוד סמך למנהגינו ממס׳ שמחות (פ׳ יב) שלוה אבא שאול התירו תכלת מאפיליוני ועל פי ספרים החילונים אנו נוהגין כמה דברים כגון ויחל משה בלילי תעניות ובמגילה (דף לא.) תניטן קללות וברכות ורבינו יצחק היה מחלק לראשונים שהיו להם (") בחייהם דהוו זהירי במצות צילית כל ימיהן אי לא רמינן ההיא שעתא הוי לעג כלומר לא קיימו אבל האידנא דלא זהירי בצינית כולי האי אדרבה אי רמינן הוי לעג לומר שקיים ולא קיים ואפילו לאותן שקיימו אין להטיל שלא לבייש האחרים כדאמרינן במסכת נדה (דף עא.) בראשונה היו מטבילין מי ע"ג נדות מתות והיו חיות מתביישות התקינו שיהו מטבילין הכל 0: **ולכובינהו** ולובונינהו לעובדי בוכבים שלא בפני ישראל. ואין לחוש שמא יאכלו העובדי כוכבים וישראל בקערה אחת כל אחד מפתו (ב) (כדאמרינן) ים [כדכתבינן] פ' אין מעמידין (דף לה:) ש דלא חמירא פת של עובדי כוכבים מדמאי שמותר בתערובות כיון דלא שכיחא לא גזרינן למידי: